

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3588/24
3.7.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Тодорић, адвокат из Београда, Сазонова 32, против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Иван Хаднађев, адвокат из Београда, Белгијска 6, ради утврђења, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 2198/23 од 14.3.2024. године, у седници већа одржаној дана 3.7.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 2198/23 од 14.3.2024. године у првом ставу изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ се решење о трошковима поступка садржано у делу другог става изреке пресуде Вишег суда у Београду П 2198/23 од 14.3.2024. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена ББ из ... да тужиоцу АА из ... накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 147.350,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2198/23 од 14.3.2024. године, првим ставом изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да заоставштину иза покојног ВВ бившег из ..., чини 1/2 идеалног дела двособног стана на првом спрату стамбене зграде за колективно становање у ... у ... к.бр. ..., корисне површине 63 м², грађевинске површине 67 м², постојеће на катастарској парцели бр. ... и уписаној у лист непокретности број ... КО ... и да тај део непокретности буде предмет расправљања заоставштине иза покојног ВВ у поступку који се води код јавног бележника ... из Београда - Земуна УПП: 156-2017 што је тужена дужна да призна и трпи. Другим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати укупан износ од 271.565,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, док је одбијен захтев тужиоца у делу за законску затезну камату почев од дана пресуђења.

Благовремено изјављеном жалбом тужена је побијала првостепену пресуду због непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, како из садржине жалбе произлази у првом ставу изреке и у усвајајућем делу другог става изреке.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, туженој ББ је на основу решења Града Београда – Београдске заједнице културе од 6.4.1973. године, додељен на трајно коришћење предметни стан. Уговор о коришћењу предметног стана тужена је закључила дана 22.11.1974. године, у својству носиоца станарског права, а брак са сада покојним ВВ закључила је дана 20.4.1974. године и брак је трајао све до његове смрти дана 12.8.2017. године, а у браку нису имали заједничке деце. Тужилац је син сада покојног ВВ из претходног брака. Предметни стан откупљен је у току трајања брака тужене и њеног супруга - сада покојног ВВ, дана 23.9.1992. године, на основу уговора о откупу закљученим између тужене – купца и Града Београда – продавца, а непокретност је уписана у ЛН број ... КО ... на име тужене. Законски наследници покојног ВВ по законском основу наслеђивања су тужилац - син оставиоца и тужена – супруга оставиоца, а оставински поступак је прекинут и тужилац је упућен је парницу ради утврђења да 1/2 идеалног дела предметног стана улази у заоставштину покојног ВВ по основу брачне тековине.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и стања у списима првостепени суд је у складу са чланом 171 став 1 Породичног закон оценио да су тужена и њен сада покојни супруг ВВ као супружници закључењем уговора о откупу предметног стана у току брака и отплатом купопродајне цене формиране по посебним привилегованим условима стекли својину на предметном стану, при чему није од значаја ко је од супружника закључио уговор о откупу стана. По оцени првостепеног суда како је у питању бенефицирана, односно нетржишна цена, те како је у питању специфичност откупа и начина стицања права својине, постоји оправдан разлог да се одступи од општег принципа деобе заједничке имовине који је прописан одредбом члана 180 став 3 Породичног закона, због чега је без значаја ко је од супружника обезбедио да се стан додели на коришћење, односно у закуп, те се ради о заједничкој имовини, а тужилац има правни интерес да утврди шта представља заоставштину његовог оца - покојног ВВ, па је усвојио тужбени захтев.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано се жалбом указује на погрешну примену материјалног права да предметни стан није добијен током трајања брака за оба супружника, те да је моментом доделе стана туженој стан постао њена посебна имовина коју је она унела у брак, па стан не може бити заједничка имовина пошто њен сада покојни супруг, а отац тужиоца, није био суносилац станарског права односно није био члан породичног домаћинства тужене у тренутку када је њој стан додељен на коришћење.

Према утврђеном чињеничном стању, предметни стан додељен је туженој на трајно коришћење, а не у својину, на основу решења од 6.4.1973. године, док је уговор о коришћењу стана закључен дана 22.11.1974.године, у току трајања брака са сада покојним ВВ (брак закључен дана 20.4.1974. године) и предметни стан откупљен је у току трајања брака на основу уговора о откупу од 21.9.1992.године, па је правилно првостепени суд закључио да предметни стан не представља посебну имовину тужене, већ је након закључења уговора о откупу у току трајања брака сагласно члану 171 став 1 Породичног закона постао заједничка имовина супружника и улази у режим заједничке имовине брачних другова, а супруг тужене био је члан породичног домаћинства иако није био унет у уговор о коришћењу стана.

Правилан је закључак првостепеног суда да право својине на предметном стану, који је откупљен у току брака од стране тужене - уговореног носиоца станарског права, улази у режим заједничке имовине супружника, сагласно члану 171 став 1 Породичног закона, с обзиром на то да је у току трајања заједнице живота у браку тужене и сада покојног ВВ дошло до закључења уговора о откупу стана и отплате купопродајне цене, која је формирана по посебним привилегованим - бенефицираним условима, а не тржишним, те су тужена и сада покојни ВВ стекли својину на предметном стану независно од чињенице ко је од супружника био уговорни носилац станарског права.

Правилан је закључак првостепеног суда да због наведених специфичности откупа, односно стицања стана постоји оправдан разлог да се направи одступање од општег принципа деобе заједничке имовине предвиђеног одредбом члана 180 став 3 Породичног закона, због чега није од пресудног значаја ко је од супружника обезбедио да се стан додели на коришћење. Откупом стана у току трајања брака од стране једног супружника, који је уговорни носилац станарског права, под условима из Закона о стамбеним односима, односно Закона о становању, право на стан улази у режим имовине коју су супружници стекли радом у току брачне заједнице, који је њихова заједничка имовина у смислу одредбе члана 171 став 1 Породичног закона, при чему је без утицаја ко је од супружника закључио уговор о откупу стана, а тужена током првостепеног поступка није доказала да предметни стан прадставља њену посебну имовину.

Супротно жалбеним наводима тужене, како постоји законска претпоставка о једнаким уделитема супружника у заједничкој имовини према одредби члана 180 став 2 Породичног закона, а која претпоставка применом правила о терету доказивања у вези са чланом 180 став 3 Породичног закона није оборена, то је правилно првостепени суд закључио да заоставштину покојног ВВ чини 1/2 идеалног дела предметног стана, а о наследним деловима наследних учесника одлучиће се у оставинском поступку у складу са Законом о наслеђивању.

Како се ни осталим жалбеним наводима не доводи у сумњу правилност првостепене пресуде у потврђујућем делу, Апелациони суд је применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучио као у првом ставу изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом тужене указује на погрешну примену материјалног права приликом одлучивања о трошковима парничног поступка.

Одредбом члана 154 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци, узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о висини трошкова, одлучује суд ценећи све околности.

Одредбом члана 163 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да о накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке, а ставом 2 истог члана прописано је да је странка дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду.

Тужиоцу заступаном од стране пуномоћника из реда адвоката, који је успео у спору, у складу са члановима 153 став 1, 154 и 163 у вези са чланом 33 став 2 и 3 Закона о парничном поступку, према опредељеној вредности предмета спора од 2.500.000,00 динара, припада право на накнаду трошкова првостепеног поступка у границама захтева и то за састав тужбе и два образложена поднеска (2.10.2018. и 29.11.2018. године) у износу од по 16.500,00 динара, за заступање на једном одржаном рочишту дана 21.1.2020. године у износу од 18.000,00 динара (све према трошковнику од 21.1.2020. године), као и за заступање на два одржана рочишта дана 5.7.2023. и 14.3.2024. године у износу од по 29.250,00 динара и приступ на једно неодржано рочиште од 17.1.2023.године, у износу од 21.350,00 динара, укупно 147.350,00 динара, према Адвокатској тарифи важећој у време првостепеног пресуђења, а са законском затезном каматом у складу са члановима 277 и 324 Закона о облигационим односима од извршности до исплате.

На основу изложеног, применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић